

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Testul 6

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

A.

1. Explicit informațiio k visszakeresése a szövegből. Rövid válasz megfogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *Az ókori görögöknél az úszás az emberi műveltség fokmérője volt. Közéleti tevékenységet az nem vállalhatott, aki nem tudott úszni.*

5 pont

2. Explicit információk visszakeresése a szövegből. Helyes válasz: d.

4 pont

3. Összetartozó információk kapcsolása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	d.
2.	e.
3.	a.
4.	b.
5.	c.

5 pont

4. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A középkori Európában a fürdés és az úszás a 17. századig erkölcstelen dolognak számított.	X	
b. A katonáknak ruhában, fegyvertelenül kellett csendben úszniuk.		X
c. A korai időkben főképpen a gyorsúszás volt az elterjedt.		X
d. John Trudgen bajnokságokat is nyert Kutya-sziget bennszülötteitől eltanult úszásmóddal.	X	

4 pont

5. Rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Az oldalúszás esetén a jobb és a bal kart váltakozva mozgatjuk, míg a hátúszásnál a két kar egyszerre mozog. A láb mozgatási módjában is eltérés figyelhető meg, az oldalúszásnál oldalirányú ollózást végzünk, míg a hátúszásnál békateppóval mozgatjuk.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Személyes vélemény megfogalmazása és indoklása a szövegből vett példák és a tapasztalatok alapján. Lehetséges válasz: Az úszásnemek közül a hátúszást választanám. Előnye az, hogy úszás közben nem kell forgatnunk a fejünket, és kisebb a veszélye a nyakizmok megfeszülésének. Emellett a levegővétel is könnyebb, kényelmesebb. A fejünket sem kell a vízbe meríteni. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

6 pont

B.

1. Tényállítások és hipotézisek/vélemények megkülönböztetése. Tényközlő, illetve véleményt kifejtő mondat megfogalmazása. Lehetséges válasz: Tényközlés – 1908-ban alapították meg az úszók nemzetközi szervezetét, a FINA-t. Véleményközlés – Szerintem a gyorsúszást a legkönnyebb elsajátítani. Mindkét helyes mondat 2 pontot ér. **4 pont**

2. A szórend, mondathangsúly és kontextus összefüggésének azonosítása: kontrasztivitás. Helyes válasz: d. **5 pont**

3. Az események időben lehorgonyzásának nyelvi eszközei. Lehetséges válaszok: a. A nyári olimpiákon különböző távokon és úszásnemekben összesen 17 férfi és 17 női úszószámban osztottak érmet. b. A nyári olimpiákon különböző távokon és úszásnemekben összesen 17 férfi és 17 női úszószámban fognak osztani/osztanak majd/osztanak holnap érmet. **4 pont**

4. Jelentés és kontextus. Jelentéstani kapcsolatok: igei polyszémia. Minden helyes mondat 1 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Ezt a szöveges feladatot egy sajátos módszerrel számította ki.

Anna, mielőtt elmegy a moziba, ruhát vált.

Egész délután a szekrényt rendeztük.

Péter ezen a versenyen is hozta a formáját.

A sokat tanuló gyerek a saját erejéből kiemelkedett a társai közül.

5. A módosítószó szerepének azonosítása: Minden helyes válasz 2 pontot ér. Helyes válaszok: 1) - b, 2) - b, 3) - a. **6 pont**

6. Különböző kommunikációs szempontoknak megfelelő szövegek alkotása. Beszédcselekvések és beszédaktusok nyelvi markerei. A társas érintkezés formulái, udvariassági repertoár, regiszterek, nyelvváltozat. Minden, a kontextusba beleillő kérdés 1 pontot ér. Formailag, regiszterüket tekintve megfelelő (magázó forma, hivatalos regiszter stb.) kérdések megfogalmazása: 1 pont. Pl. Milyen céllal utazott a Kutya-szigetre? Mennyi időt töltött a szigeten? Hogyan sikerült kommunikálnia a bennszülöttekkel? Mennyi időt vett igénybe ennek az úszásmódnak az elsajátítása? Számított-e arra, hogy ezzel a sajátos úszással bajnokságot fog nyerni? **5 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, a szereplők közti viszony bemutatása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Mindketten intézeti fiúk. Tombor volt a legerősebb fiú az intézetben, „Olyan volt, mint egy hegy”. Az elbeszélő fél tőle, jól emlékszik rá, hogy meg is pofozta már, most is megteheti, ha akarja. Őszinte vele, és bevallja, hogy tud úszni. Erre Tombor nem a várt módon reagál, nem üti meg, hanem elgondolkozik a válaszon, talán fel is néz rá. Valószínű ezért segít neki megszökni leeresztve, majd visszahúzza a kötelet. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

2. Információk, gondolatok értelmezése. Lehetséges válasz: Az úszás a szökése sikerének a záloga, magabiztossá teszi. A hetedikes fiút azért kapták el, mert a hídon ment, valószínű nem tudott úszni. Ő tud, ezért sikerülhet neki a szökés. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. Információk, gondolatok értelmezése. Ok-okozati összefüggések azonosítása, a folyamat követése, reakció értelmezése. Lehetséges válasz: Az intézeti felügyelőt Családfőnek kellett szólítani. Ezeknek a fiúknak nem voltak szüleik, vagy nem ismerték őket, innen a felügyelő beceneve, mely utal arra, hogy ő a családfő, neki kell engedelmessé válni. Amit ő mond, az az igaz, úgy a helyes. Az elbeszélő, bár soha nem próbálta, mégis tudott úszni a strandon, mikor bedobják a mély vízbe. Ezzel mintegy megcáfolja a Családfő véleményét, tudását, aki azt mondta neki, hogy ő nem tud úszni. Ha viszont ez így van, akkor a szüleiről mondtak sem biztos, hogy igazak. Ez elégtétellel tölti el a fiút, és bár engedelmessé válik neki, mikor a kis vízbe parancsolja, többé már nem tudja hatalmába keríteni. Érvényes, a szöveg információit

felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

4.

- Témához való igazodás:
 - Az események részletező, kifejtett bemutatása (a szöveg további részletei, következményei, a szabadság észlelése) – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.
 - A szöveg információira való utalás – 2 pont.
- Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (események időrendben való bemutatása, egyes szám harmadik személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0-1 hibatípus – 5 pont, 2-3 hibatípus – 3 pont, 4-5 hibatípus – 1 pont, több, mint 5 hibatípus – 0 pont **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.